

Nr 60.

Av herr **Hällgren**, om pension åt förre vägarbetaren *E. E. Karlsson*.

Jämlikt Kungl. Maj:ts kungörelse den 22 juni 1944 (nr 502) med föreskrifter angående pensionering av vissa f. d. arbetare vid vägväsendet kan pension beviljas dels arbetare i statens tjänst, som före den 1 januari 1944 innehaft anställning hos vägdistrikt och som sedermera vunnit mera stadigvarande arbetaranställning vid vägförvaltning, dels hos vägdistrikt före ovannämnda dag anställd arbetare, som är född före den 1 januari 1884 samt kvarstått i anställning intill 1943 års utgång eller på grund av arbetsbrist permitterats av vägdistrikt under år 1943 och som sedermera ej vunnit arbetaranställning som nyss sagts. Pension må dock beviljas endast under förutsättning att arbetaren vid anställningens upphörande eller, i fråga om arbetare, som permitterats av vägdistrikt, vid tiden för permitteringen under en tid av sammanlagt minst 15 år, därav minst 12 år före fyllda 60 år, innehaft anställning i statens tjänst eller hos väghållningsdistrikt eller vägdistrikt eller ock hos entreprenör vid vägunderhållet och arbetet utgjort hans huvudsakliga sysselsättning och förvärvskälla.

Härutöver har Kungl. Maj:t, sedan riksdagen i skrivelse den 7 maj 1945 (nr 219) anmält sitt beslut i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pension till vissa f. d. arbetare vid vägväsendet jämte i ämnet väckta motioner, i skrivelse den 8 juni 1945 till statens pensionsanstalt för känedom och efterrättelse meddelat förordnande, att pension enligt Kungl. Maj:ts kungörelse av den 22 juni 1944 (nr 502) kan utgå jämväl till sådana f. d. arbetare vid vägväsendet, som ha en sammanlagd anställningstid av minst 15 år, varav mindre än 12 år före fyllda 60 år.

Den 1 juli 1944 ingav förutvarande vägarbetaren hos Älvsby vägdistrikt *Ernst Emil Karlsson*, ansökan om erhållande av pension enligt förenämnda kungörelse, vilken ansökan tillstyrktes av kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i skrivelse den 27 september 1944, vari föreslogs en årlig pension till Karlsson av 1 104 kr. fr. o. m. den 1 januari 1944. Kungl. Maj:t meddelade i beslut av den 1 mars 1945, att ansökan icke föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Karlsson, som enligt bilagda åldersbetyg är född den 17 juni 1884 och

alltså 61 år gammal, har enligt närslutna handlingar innehaft dels statlig anställning som arbetare vid Bodens fästnings- och kasernbyggnader under tiden 8 september 1909—8 januari 1923 med en sammanlagd anställningstid av 13 år 4 månader, dels anställning vid Älvsby sockens väghållningsdistrikt resp. (fr. o. m. 1/1 1937) Älvsby vägdistrikt under tiden 1 januari 1922—31 december 1942 i sammanlagt 14 år 8 månader. I båda anställningarna har Karlsson gjort sig förtjänt av gott vitsord. På grund av en under arbete å vägbyggnaden Älvsbyn—Asplövberg—Strycktjärn år 1942 ådragen sjukdom, vilken gjort honom oförmögen till arbete för framtiden såväl inom vägväsendet som i annat förvärvsarbete, har Karlsson icke kunnat söka någon befattning inom den statliga vägorganisationen.

Karlsson uppfyller visserligen icke ett av de i ovan åberopade kungörelse föreskrivna villkoren, nämligen att ha kvarstått i anställningen vid statens övertagande av vägväsendet eller permitterats därifrån under år 1943, men med hänsyn till att han genom i arbetet ådragen sjukdom blivit oförmögen till fortsatt arbete, som han sannolikt skulle kunna ha erhållit hos vägförvaltningen och därigenom ha blivit pensionsberättigad enligt sagda kungörelse, bör hans pensionsfråga ändock lösas i någon form. Tillika bör det erinras om att de av Kungl. Maj:t utfärdade föreskrifterna enligt cirkulärskrivelse år 1942 till länsstyrelserna samt den senare utfärdade s. k. promulgationslagen, varigenom vägdistriktet förbjöds att träffa avgöranden, som komme att medföra för staten bindande utgifter efter vägväsendets förstatligande, icke möjliggjort för vägdistriktet att bevilja Karlsson pension eller understöd.

De låga arbetsinkomster, som Karlsson haft vid vägarbetet, ha icke medgivit att något därav kunnat sparas för ålderdomen. Beaktas bör även, att hans långa tid av sammanlagt 28 år vid vägväsendet och därmed i pensionshänseende jämförligt statligt arbete bör uppväga såväl det förhållandet, att han ej kvarstod i arbete vid 1943 års utgång eller på grund av arbetsbrist permitterades detta år, som ock den omständigheten, att han icke, såsom i tidigare åberopad kungörelse föreskrives, är född före den 1 januari 1884 utan ett halvt år senare. Med hänsyn till dessa omständigheter bör pension eller understöd i en eller annan form skäligen kunna beredas honom.

Enligt kungörelsen 1944:502 uppgår den lägsta pensionen till förutvarande arbetare hos vägdistrikt till 708 kronor om året. Å denna pension utgå ej några rörliga tilläggsförmåner. Med hänsyn härtill synes pensionen i förevarande fall skäligen böra fastställas till förslagsvis 708 kronor. Därest riksdagen skulle bifalla Kungl. Maj:ts förslag i proposition nr 5, att pension å 708 kronor till vägarbetare skall höjas med 60 kronor, torde samma höjning böra ske av den nu ifrågasatta pensionen.

Åberopande det anförda hemställes,

att riksdagen må medgiva, att Karlsson må från och med den 1 januari 1946 under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 708 kronor, varå tilläggsförmåner ej må utgå.

Stockholm den 17 januari 1946.

Elof Hällgren.